

DIALOG – KUNST OG STED GIR MENING

11 PROSJEKTER

Utsmykkingsfondets ordning for statlige leiebygg og eldre statsbygg
2002-2004

DIALOG – KUNST OG STED GIR MENING

11 prosjekter

Utsmykkingsfondets ordning for statlige leiebygg og eldre statsbygg 2002-2004

© Utsmykkingsfondet for offentlige bygg 2005
www.utsmykkingsfondet.no

Redaksjon Innkjøpskomiteen for tildelingsrunde 2002/2003 v/Jeanette Christensen, Per Hess, Tina Jonsbu og Elisabeth Tetens Jahn
Komiteen avsluttet sitt arbeid januar 2005

Tekster til de 11 prosjektene er skrevet/redigert av Elisabeth Tetens Jahn i samarbeid med redaksjonen

Foto Werner Zellien
med unntak av Torbjørn Rødland, s 90 og Marte Aas, s 94, som er tatt av kunstnerne selv

Design Melkeveien Designkontor as

Trykk Zoom grafiske as

Copyright gjengitte verk:

kunstnerne selv, med unntak av:
© Anne Katrine Dolven/BONO 2004
© Hanne Heuch/BONO 2004
© Torgeir Husevaag/BONO 2004
© Josephine Lindstrøm/BONO 2004
© Line Wælgaard/BONO 2004
© Marte Aas/BONO 2004

Det må ikke kopieres fra denne bok i strid med Åndsverksloven eller avtaler om kopiering med KOPINOR, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk. Kopiering i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningskrav og inndragning og kan straffes med bøter eller fengsel

Innhold

Om utsmykkingsordningen for statlige leiebygg og eldre statsbygg	4
Kunst og sted gir mening - om tildelingsrunde 2002/2003	8
Indre Finnmark tingrett – Jimmie Durham	15
Kystdirektoratet i Ålesund – Torgeir Husevaag.	23
Norges landbrukshøgskole, Parken – Elmgreen & Dragset	31
Sør-Trøndelag politidistrikt – Petter Hepsø	39
Høgskolen i Oslo, avd. sykepleie – Anders Tomren	47
Høgskolen i Akershus – Anna Gudmundsdottir.	57
Kunsthøgskolen i Oslo – Vanessa Beecroft.	65
Moss tingrett – Hanne Heuch	73
Moss politihus – Hanne Heuch	81
Ambassaden i London – Anne Katrine Dolven, Josephine Lindstrøm, Torbjørn Rødland, Line Wælgård og Marte Aas.	87
Nordre Sunnmøre likningskontor – Per Jonas Lindstrøm.	97

Om utsmykkingsordningen

for statlige leiebygg og eldre statsbygg

Høsten 2004 avsluttet Utsmykkingsfondet sitt arbeid med tildelingsrunde 2002/2003 under utsmykkingsordningen for statlige leiebygg og eldre statsbygg, også kalt innkjøpsordningen. Dermed har vi vært gjennom utprøving, utvikling og erfaring med ordningen i løpet av i alt tre tildelingsrunder gjennomført av hver sin komité. Dette har resultert i kunstnerisk utsmykking til i alt 41 bygg over hele landet og gir et godt utgangspunkt for å synliggjøre ordningen med denne katalogen

UTSMYKKINGSFONDETS INNKJØPSORDNING Utsmykkingsfondet for offentlige bygg opprettet i 1997 en egen ordning som skulle gi statlige etater som er leietagere i private bygg og eldre statsbygg mulighet for å søke om kunstnerisk utsmykking. Disse er ikke omfattet av den ordinære statlige nyordning for utsmykking av offentlige bygg, som trådte i kraft i 1998.¹ Som statens fagorgan for kunst i offentlige bygg ønsket Utsmykkingsfondet med innkjøpsordningen å fange opp en type statlige bygg som gjennom de siste 10-15 årene har vært i økende vekst, de såkalte leiebygg. I tillegg ønsket vi å imøtekomme og vurdere statlige bygg fra før 1998, som heller ikke er omfattet av nyordningen.

I retningslinjene kan vi lese at «*utsmykking skal bli et vesentlig element i statlige bygg*»./ «*kunst satt inn i en arkitektonisk sammenheng*» og at «*I form og uttrykk skal den kunstneriske utsmykkingen berike og stimulere det offentlige miljø i møtet mellom kunst og arkitektur*» (§1). Videre at «*utsmykkingen skal ha høy kvalitet og spille nåtidens kunstneriske uttrykk*» (§4). I så måte er ambisjonen for ordningen i tråd med Utsmykkingsfondets overordnede mål for sine samlede kunstleveranser. Sett i forhold til Utsmykkingsfondets øvrige utsmykkingsordninger skiller innkjøpsordningen seg imidlertid ut fra disse på flere måter. Fordi den er annerledes gis her mulighet for utfordringer og erfaringer som representerer et interessant innspill i den statlige utsmykkingsordningen samlet sett.

For det første baserer en tildeling av utsmykking seg på en utvelgelsesprosess, hvilket betyr at ikke alle søkere som kvalifiserer formelt, automatisk får tildelt kunst, slik som under nyordningen. Dette har både å gjøre med begrensede midler (til rådighet for både det administrative og kunsten var det kr 2,5 mill. for hhv tildelingsrunde 1997/1998 og 1999/2000 og kr 4 mill. for tildelingsrunde 2002/2003) og et ønske om å prioritere større, kvalitative og tydelige satsninger i noen utvalgte bygg. Etter hvert som man har gjort seg erfaringer i løpet av de tre tildelingsrundene, har utviklingen gått mot et stadig mer begrenset utvalg bygg, hhv. 20 bygg i første runde mot kun 10 i andre runde og 11 i tredje runde.

For det andre opprettes det ikke et utsmykkingsutvalg som normalt under den ordinære statlige utsmykkingsordningen, der utvalget settes sammen av representanter fra hhv.

byggherre, arkitekt og bruker og kun én spesifikk kunstsakkyndig person, den kunstneriske konsulent², og der enhver stemme teller likt. I stedet opererer innkjøpsordningen med en forenklet saksgang og en komité, oppnevnt av Utsmykkingsfondet, som fungerer som et kunstnerisk råd med beslutningsmandat og ansvar for gjennomføringen. Komiteene for hver av de tre første rundene har bestått av tre kunstnere med ulik erfaringsbakgrunn og ståsted, rekruttert fra billedkunst- og kunsthåndverkfeltet³, samt en medarbeider fra Utsmykkingsfondets administrasjon, med kunsthistorisk bakgrunn. Sistnevnte har også fungert som komiteens koordinator, sekretær og praktisk nøkkelperson i selve gjennomføringen. I dag innehas stemmeretten av prinsipielle grunner kun av de tre eksterne komitémedlemmene, men dette oppleves ikke som et hinder for en likeverdig dialog frem mot beslutninger truffet i konsensus. Kontakt med fondets styre er underveis begrenset til hovedinnstillingen, der komiteen presenterer samtlige søkere og sitt begrunnede forslag til hvilke søkere/bygg som skal tildeles kunst. Når styret har godkjent hovedinnstillingen, jobber komiteen videre med fritt mandat til å tenke ut kunstneriske løsninger og realisere disse.

Med en slik struktur står den kunstsakkyndige fagkompetansen friere i sitt arbeid med løsninger enn i det tradisjonelle utsmykkingsutvalget under den ordinære statlige utsmykkingsordningen. Dette forutsetter en åpen og aktiv dialog i startfasen, slik at bruker og evt. arkitekt skal få fremme sine synspunkter og samtidig bli informert om komiteens mandat og selve prosessen. Brukers medvirkning under innkjøpsordningen fungerer slik sett annerledes enn i et ordinært utsmykkingsutvalg.

For det tredje forholder innkjøpsordningen seg til nesten eller helt ferdigstilte bygg, der den arkitektoniske rammen allerede er definert og på plass. Dersom leiebygg som ikke er ferdigstilte skal komme i betraktning, forutsettes det at ferdigstillingen vil skje i løpet av komiteens virkeperiode. Den bygningsmessige situasjonen er dermed noe annerledes enn ved de ordinære utsmykkingssakene, i og med at komiteen kommer relativt sent inn i selve prosessen. På den ene siden har man å gjøre med en avklart situasjon fordi den ytre fysiske rammen ligger fast, på den andre siden betyr det en større utfordring for komiteens arbeid med å finne frem til kunst som passer godt til det aktuelle stedet.

I ordningens uoffisielle navn ligger det et signal om at det dreier seg om innkjøp. De to første tildelingsrundene har i hovedsak praktisert innkjøp av allerede eksisterende verk, enten fra etablerte gallerier eller direkte fra verksted/atelier, og bare unntaksvis har det dreiet seg om direkte oppdrag. Tanken har dels vært at en innkjøpspraksis skulle sikre en rask fremdrift i og med at man har forholdt seg til eksisterende bygg, dels at kunsten ikke skulle være fast integrert i selve bygningsmassen men flyttbar. Dette er nettopp fordi det dreier seg om private

leiebygg. I tredje tildelingsrunde 2002/2003 har man i større grad valgt å realisere kunstneriske løsninger som oppdrag, men fortsatt i hovedsak lagt vekt på kunstens fysiske flyttbarhet.

SAKSGANGEN Alle søknader behandles under ett i forhold til de midler som skal tildeles. Saksbehandlingstiden, fra søknaden er mottatt til kunsten er endelig på plass, har gjennom de tre bevilgningsrundene strukket seg over perioder på 1-3 år. Tildelingen skjer etter en vurdering av type bygg, grad av offentlighet, antall brukere og byggets egnethet. Under egnethet vurderes arkitektoniske løsninger som bl.a. romforhold, lysforhold, farge- og materialbruk samt utomhusområder. I prosessen inngår komiteens innledende arbeid med å danne seg et best mulig inntrykk av samtlige bygg som søker. Man foretar en grundig gjennomgang av tilsendt informasjon om bygget, arkitekttegninger og fotomateriale etc. og befarer aktuelle bygg. I all hovedsak konsentrerer man seg om offentlige fellesområder, slik som adkomstsoner, resepsjoner/ekspedisjoner og vente- og vrimleområder, dvs. områder som har stor grad av offentlig tilgjengelighet.

I komiteens arbeid med å analysere «situasjonen» på stedet, drøfter man bl.a. spørsmål om hvilken dialog det er mulig å få til mellom byggets arkitektur, de romlige forhold og kunsten, og om det overhodet er plass til kunst. Komiteen vurderer alternative løsninger i forhold til de enkelte bygg, før den endelig konkluderer med hvilke bygg som skal prioriteres. Deretter følger komiteens hovedinnstilling til Utsmykkingsfondets styre.

Når innstillingen er godkjent, starter komiteen sitt arbeid med å tenke ut kunstneriske løsninger til de enkelte bygg og å utforme de respektive utsmykkingsplaner som skal presenteres for bruker. Dersom bruker avviser komiteens forslag, skal det gis en begrunnelse for dette. Frem til i dag har man i slike tilfeller operert med en praksis der bruker har fått presentert en ny utsmykkingsplan med to parallelle forslag. Dersom ingen av disse forslagene har blitt akseptert, har tilsagnet falt bort.

Når bruker har gitt sin aksept, følger inngåelse av avtale med kunstner, enten om innkjøp eller oppdrag. Når kunsten er klar, monteres den på stedet. Det tegnes en brukeravtale mellom Utsmykkingsfondet og brukerinstitusjonen, for å sikre kunstverkets videre liv. Til slutt skiltes og dokumenteres kunsten, og eventuelle formidlingstiltak iverksettes.

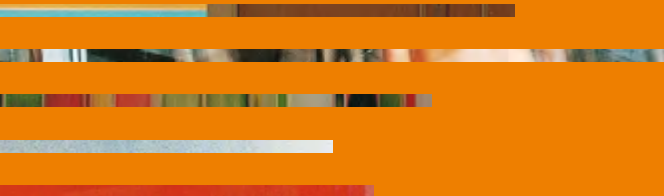
Elisabeth Tetens Jahn

¹ Under nyordningen øremerkes det automatisk midler til kunstnerisk utsmykking i selve byggebudsjettet med 0-1,5 % alt etter byggets offentlighetsgrad og betydning, det være seg nybygg eller ombygging.

² For statlige saker over kr 1 mill oppnevnes det normalt to kunstneriske konsulenter

³ Vedtekten sier ingenting om at eksterne komitémedlemmer skal rekrutteres fra kunstnerstanden alene, men er åpen for at komiteen også kan oppnevnes fra andre relevante fagmiljøer.

Kunst og sted gir mening
– om tildelingsrunde 2002/2003

I november 2002 ble utsmykkingsmidler for tredje tildelingsrunde (2002/2003) under innkjøpsordningen utlyst. Til rådighet for komiteen var 4 mill. kroner, som skulle dekke administrasjon, innkjøp og formidling. Gjennomføringstiden har vært to år og arbeidet ble avsluttet høsten 2004. Komiteen har bestått av Jeannette Christensen, Per Hess, Tina Jonsbu (alle billedkunstnere) og Elisabeth Tetens Jahn (fra Utsmykkingsfondet).

SØKERNE I alt 36 søkere kvalifiserte seg formelt til å bli vurdert under ordningen. Disse var fordelt innen kategoriene utdanning, justis, finans- og trygdeetaten, samferdsel, fylkesadministrasjon og andre. Av disse tilhørte 11 kategorien eldre statsbygg og 25 kategorien statlige leiebygg. Rent geografisk var søkerne spredt over hele landet, med 15 søkere fra Østlandsområdet, hvorav tre i Oslo, fire søkere fra Sørlandet, ti fra Vestlandet, en fra Midt-Norge, fem fra Nord-Norge og en fra utlandet (ambassade).

BEFARING Komiteen la vekt på å befare de fleste av de byggene som ved første gjennomgang syntes aktuelle å vurdere, i tillegg til de bygg man var i tvil om. Dette var helt nødvendig for å kunne danne seg et godt inntrykk av de ulike søkeres lokaliteter og situasjoner. Ikke overraskende var det et stort spenn når det gjaldt de ulike byggenes formale og estetiske kvaliteter og deres egnethet til å ta imot kunst. Blant nybyggene hadde flere en gjennomført og avklart arkitektur, samt offentlige indre områder som inviterte til et kunstnerisk bidrag. Andre framsto med trange romløsninger og korridorer og allerede overfylte offentlige fellesrom (informasjonstativer/tavler etc.), som ikke ga rom for kunst. Blant de eldre statsbyggene var det flere med anonym arkitektur, flytende romforhold uten definerte offentlige områder, og hos enkelte var fargesettingen og interiøret så dominerende at et kunstnerisk bidrag ville få problemer med å hevde seg. I noen bygg hadde de offentlige områder allerede kunst, som det ikke var aktuelt å flytte til andre områder i bygget. Dermed falt komiteens prioritering av tildeling naturlig bort.

En del av de valgte byggene var fremdeles under oppføring, og komiteen baserte seg her på inntrykk fra byggeplassen, samtale med bruker/arkitekt og på skissemateriale. For to søkere var bygget såpass uferdig ved tidspunktet for komiteens innstilling, at man måtte legge tegne- og informasjonsmateriale til grunn for innstillingen.

VALG AV BYGG Komiteen har valgt å prioritere bygg som utmerker seg ved sine arkitektoniske kvaliteter, høy grad av offentlighet og representasjon og et stort antall brukere (enten alle kvaliteter var tilstede eller bare utvalgte) – og der det fantes mulige steder i de offentlige fellesområdene for et kunstnerisk bidrag av betydning. Ambisjonen har vært å finne fram til velfunderte løsninger for de ulike bygg og å oppnå høy kvalitet – når det gjelder kunsten som sådan (det universelle) og i kunstens samspill med det aktuelle byggs arkitektur og funksjon

(det spesielle og stedsspesifikke). Med bakgrunn i erfaringer fra de to forrige rundene valgte man å ikke sette en fast økonomisk ramme for det enkelte prosjekt før man hadde skaffet seg en god forståelse av de respektive byggene og drøftet mulige kunstneriske løsninger – både innad i komiteen og utad med bruker.

Allerede i den innledende fasen med utvelgelse av bygg gjøres valgene ut fra et kunstfaglig ståsted. Da blir det viktig å kunne velge bort de bygg der man åpenbart ser at forholdene ikke ligger til rette for kunst. I motsetning til den ordinære statlige utsmykkingsordning, som automatisk bevilger midler til alle statlige nybygg/ombygg, ligger det en stram utvelgelsesprosedyre i bunn for innkjøpsordningen. Det er prinsipielt interessant at det under den statlige utsmykkingspraksisen finnes en ordning som baserer seg på valg av noen bygg framfor andre.

11 PROSJEKTER I alt 11 bygg ble innstilt, hvorav det siste kom til etter nye opplysninger om høyt brukerantall. Av disse er det fire utdannelsesteder, to tingretter, to politihus, et direktorat, et likningskontor og en ambassade. Det er stor spredning i type bygg og arkitektonisk ramme, men felles for samtlige bygg er at det fantes romlige forhold som ga mulighet for å realisere en tydelig og kvalitativ løsning. De 11 byggene er:

Høgskolen i Oslo, avd. sykepleie og avd. estetiske fag
Høgskolen i Akershus
Kunsthøgskolen i Oslo
Norges landbrukshøgskole, Ås (Parken)
Indre Finnmark tingrett, Tana
Moss tingrett
Det nye politihuset i Trondheim
Moss politistasjon
Kystdirektoratet i Ålesund
Nordre Sunnmøre likningskontor
Den norske ambassade i London

I forbindelse med Moss tingrett og Moss politihus hadde byggherren Entra Eiendom AS allerede satt av en samlet utsmykkingssum til de to bygg. Det ga anledning til et prøvesamarbeidsprosjekt, der Entras og innkjøpsordningens midler ble slått sammen til en sum, og der komiteen fikk det kunstneriske og praktiske ansvar for gjennomføringen. Samarbeidet har fungert godt og kommet både byggene og brukerne til gode. I dag eier Utsmykkingsfondet og Entra et kunstverk hver.

KOMITEENS INTENSJONER I tillegg til å finne fram til kunst som formalt og estetisk holder et høyt kvalitetsnivå og evner å spille godt sammen med byggets arkitektur, har komiteen i sin tilnærming lagt vekt på at kunsten også skal ha et innhold og forholde seg til stedet på et meningsbærende nivå, dvs. signalisere eller kommentere aktiviteten på stedet eller på annen måte gå i dialog med stedet.

Komiteen har i sitt arbeid ønsket å stå så fritt som mulig i valget mellom innkjøp og oppdrag, flyttbar og fastintegrert kunst og valg av kunstnere. Av de 11 prosjektene er syv gitt som oppdrag og fire realisert som regulære innkjøp, tre er fastintegrerte løsninger, mens de øvrige er flyttbare verk. Valg av kunstnere går på tvers av faggrupper, alder og nasjonale grenser og fordeler seg likt mellom kjønnene. Det spenner fra etablerte kunstnere til unge kunstnere som her har fått sitt første offentlige oppdrag, og til internasjonale toppnavn som for første gang kjøpes inn til permanent offentlig visning i Norge. Blant kunstnerne er tre utenlandske, noe man har sett på som uproblematisk fordi det overordnede fokus hele tiden har vært på valg av best mulige løsninger.

INNKJØP ELLER OPPDRAG? Når det gjelder spørsmålet om innkjøp framfor oppdrag – som etter erfaringene i de to første rundene hadde vist seg å være begrensende for valg av optimale løsninger – så valgte komiteen for tildelingsrunde 2002/2003 i større grad å realisere utsmykking gjennom oppdrag, under den forutsetning at disse lot seg gjennomføre umiddelbart. Et innkjøpt verk har sine begrensninger både formalt og innholdsmessig. Oppdrag innebærer at komiteen inviterer kunstnere til å lage forslag til de aktuelle byggene, framfor å søke etter passende verk.

I tillegg er tre av prosjektene, hhv. utsmykking av Indre Finnmark tingrett, Moss tingrett og Høgskolen i Akershus, av bygningsintegrert karakter. Komiteen har i valget av disse tre løsningene stilt spørsmål ved hvilken varighet kunsten må ha for å kunne inngå i en utsmykkings-sammenheng i et leiebygg og lagt byggenes langvarige leiekontrakter til grunn for sitt valg. Det har vært avgjørende for komiteens arbeid at Utsmykkingsfondets styre var åpen for en slik tilnærming, i forståelse for den begrensning som i dag ligger i ordningens mandat om kun å gå til anskaffelse av fysisk flyttbar kunst. Likevel har prinsippet om kunstens mobilitet, dvs. at verket lar seg flytte, også vært gjeldende i langt de fleste tilfeller i tildelingsrunde 2002/2003.

GODE ERFARINGER Komiteen har oppfattet seg selv på linje med andre offentlige innkjøpskomiteer med de samme intensjoner om å velge ut representativ kunst sett i forhold til vår samtid. Når det faglige ansvaret ligger hos en ekstern kunsthaglig komité, slik som den gjør i denne ordningen, kan kunstneriske vurderinger og avgjørelser gjøres mer uforstyr-

ret. Bruker får presentert et gjennomarbeidet og begrunnet forslag. Etter hvert som den enkelte utsmykkingsplan lå klar, valgte komiteen i hovedsak å presentere planen for bruker i et personlig møte. I presentasjonen av de utsmykkingsplanene som innebar oppdrag, var også kunstner tilstede for å redegjøre for sitt forslag. Samtlige forslag har blitt akseptert av brukerne. Dette velger komiteen å ta som et tegn på at man i denne sammenheng har lyktes i formidlingen av de valgte verk og fått aksept for til dels krevende arbeider.

KOMITEENS VALG I de 11 utsmykkingsprosjektene er det en stor spredning i valg av medier, genrer og type uttrykk. Når det gjelder de innholdsmessige og formale aspekter i de enkelte verker, finner man en ulik vektlegging av disse. I **Jimmie Durhams** utsmykking for **Indre Finnmark tingrett** er det konseptuelle aspektet, med referanser til mer dypereleggende kulturelle, politiske og intellektuelle sammenhenger, til stede i stor grad. Hans verk vil ikke umiddelbart la seg gripe for enhver betrakter, men stiller krav til fordypning og refleksjon. I **Hanne Heuchs** glassutsmykking for hhv. **Moss tingrett** og **Moss politistasjon** står de formale, estetiske og mer sanselige kvaliteter i forgrunnen. Det gir publikum lettere adgang til en mer umiddelbar opplevelse. Likevel har også Durhams verk, med sin ukonvensjonelle, overraskende og samtidig vare og reflekterte konstellasjon av natur- og industrielle elementer, et estetisk og poetisk nivå som kan oppleves intuitivt ved første blick. Parallelt vil den visuelle skjønnheten i overflatens lys- og fargespill i Hanne Heuchs verk åpenbare et innholds nivå som kan knyttes til bl.a. seremonirommets bruk i tingretten.

I en del av prosjektene relaterer kunsten seg i uttalt grad til den aktiviteten som foregår på stedet og gir slik sett signal om byggets funksjon.

Til **Kunsthøyskolen i Oslo, avd. Scenekunst** har komiteen valgt et verk som eksplisitt handler om en form for iscenesettelse som ikke er teater, ikke opera, ikke ballett, men et flertydig verk som også har referanser til disse disiplinene. Verket er et fotografi av **Vanessa Beecroft**, som viser en performance med et gitt antall kvinner som poserer frontalt. Er dette klassiske kvinnefigurer, akter, eller modeller? I bakgrunnen skimter vi nisjer med klassiske mannfigurer fra antikken. I fotografiet oppstår en dialog mellom et *nå* og et *da*, et tidsbilde som viser til en lang tradisjon for framstilling av menneskekroppen. Her dreier det seg om en iscenesettelse fra et billedkunstnerisk ståsted, som er i dialog med – men som også er noe annet enn – et scenekunstnerisk utgangspunkt.

Ved **Landbrukshøyskolen på Ås** førte komiteens første analyser av stedet til at man valgte en sentral plassering for kunsten som sto i forhold til den sentrale aksene mellom bygninger og park. Imidlertid ønsket institusjonen selv å oppføre en byste på sokkel akkurat der og

foreslo i stedet en annen plassering som viste seg å passe bedre med komiteens intensjoner for stedet. Ved å komme fri av aksen og den symbolfunksjon som lå i det, ble nye muligheter fristilt. Utfordringen var å skulle aktivere et stort parkområde. Flere løsninger ble vurdert og forkastet. Valget falt på **Elmgreen og Dragsets** «Cooling Bag». Denne skulpturen utfordrer omgivelsene utover den rene betraktningen og kommenterer stedets betingelser. Stedet ble med denne løsningen også reaktivert som en del av et større prosjekt: Kjølebagen finnes i åtte varianter som skal plasseres i åtte ulike kontekster rundt i verden. Dermed oppstår en dialog som strekker seg langt utover Landbrukshøyskolen på Ås.

Torgeir Husevaags kart over hemmelige fiskeplasser ved **Kystdirektoratet i Ålesund**, utført som akvareller, har hele den norske kysten som ramme og relaterer seg til virksomheten i Kystdirektoratet. Kunst og sted går her i direkte dialog.

DIALOG MED BRUKERNE I møte med brukerne har det vært viktig å bringe inn forståelse for fagfeltet *kunst i det offentlige rom* og samtale om hva kunst som utsmykking kan være. At det i stor grad dreier seg om mer enn det vakre og dekorative, om viktigheten av kunstens dialog med arkitekturen, byggets funksjon og de aktiviteter som foregår der. Denne dialogen har bidratt til å skape forståelse for og tilhørighet til den kunsten man skal motta, slik at kunsten blir møtt med en åpen holdning og ikke oppleves som et uønsket fremmedelement.

Likevel vil det være i ettertiden, i hverdagen som følger på de ulike steder, at spørsmålet om kunstens dialog med brukerne skal få sitt mer endelige svar. For motsatt en galleri- eller museumsituasjon, der kunsten kan oppsøkes, men også forlates, er kunstverkene her plassert ut i det offentlige rom på en mer permanent basis. Dermed inngår kunsten i folks hverdag på en helt annen måte og vil avdekkes og oppleves over tid.

STATLIG ANSVAR Utsmykkingsfondet for offentlige bygg er en statlig forvaltningsinstitusjon med ansvar for bl.a. å forsyne statens bygg med god kunst. Hvordan dette gjøres på en best mulig måte er en løpende prosess. Det er blitt mer tydelig at kunstnernes ønske om å benytte det offentlige rom som en arena for samtidskunst også deles av engasjerte brukere. At det melder seg en bredere oppfatning av hva utsmykking kan være, er en spennende utfordring som peker framover. Det offentlige rom er i ferd med å bli en arena for samtidskunst, hvor den synliggjøres og bevares som et felles erfaringsområde. Denne endringen tar Utsmykkingsfondet del i gjennom sitt arbeid.

Jeannette Christensen, Per Hess, Tina Jonsbu, Elisabeth Tetens Jahn

JIMMIE DURHAM

Indre Finnmark tingrett, Tana

JIMMIE DURHAM

Seven Directions, 2004

Installasjon

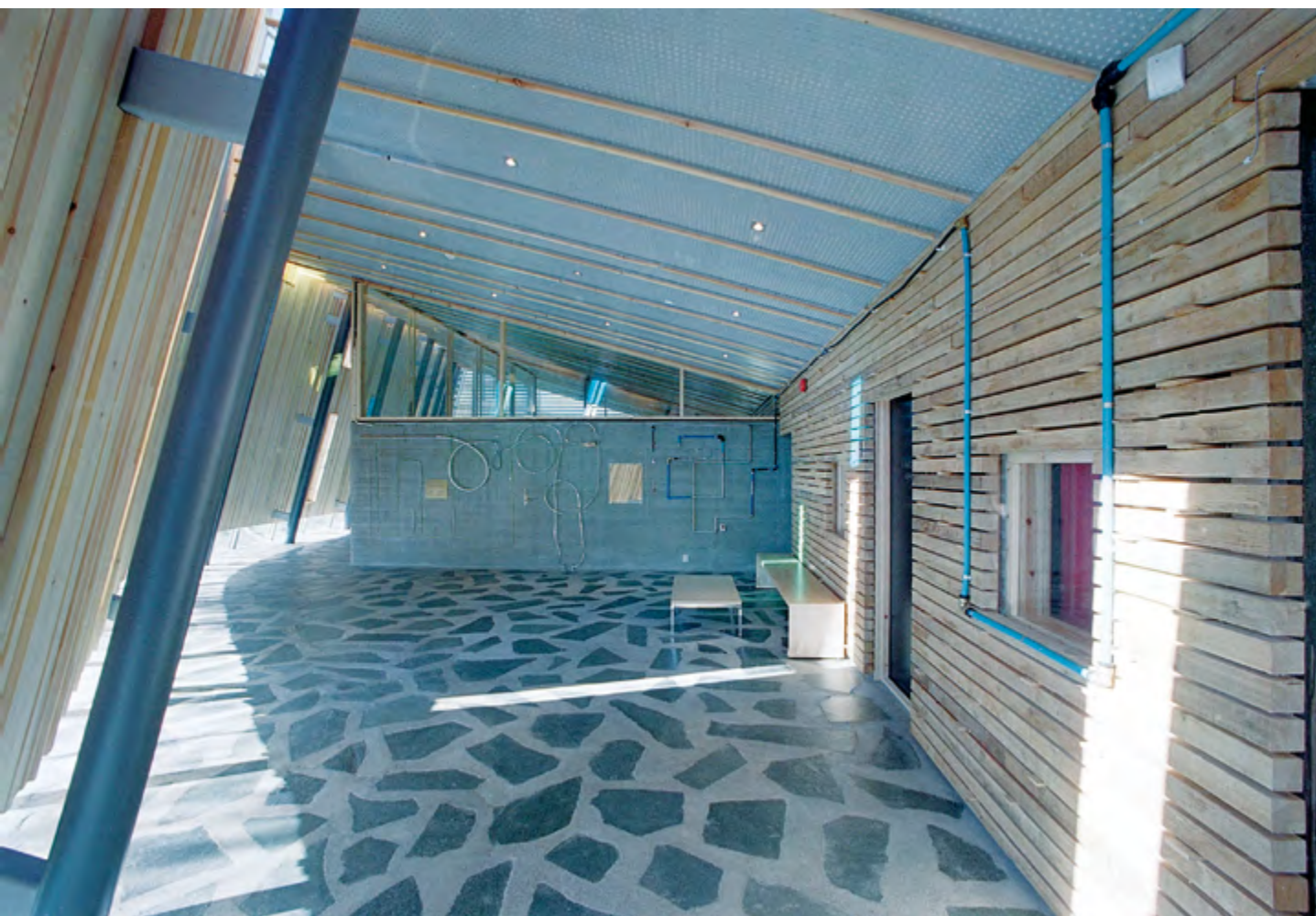
Indre Finnmark tingrett, Tana

Med den nye Indre Finnmark tingrett, som åpnet offisielt i Tana sommeren 2004, har Norge fått en tospråklig domstol og den samiske befolkningen sin første nasjonale rettsinstans. Byggets funksjon som samisk/norsk tingrett og dets vakre rustikke og ekspressive arkitektur gjorde det til en utfordrende oppgave å finne frem til godt egnet kunst. I valget av Jimmie Durham, som i sitt liv og i sin kunst har vist et vedvarende engasjement for urbefolknings-spørsmål på et internasjonalt nivå, har man funnet en kunstner som med sin etniske bakgrunn kan relatere seg til den samiske kulturen. Kunsten i tingretten får, med sitt konseptuelle og metaforiske formspråk, et selvstendig og monumentalt ståsted i forhold til arkitekturen.

Durhams installasjon for Indre Finnmark tingrett består av et sinnrikt system av ulike linjer og enkelte hverdagsgjenstander. På den store pussede betongveggen i byggets foajé møtes standardiserte, industrielt fremstilte rør og ledninger i stål, kobber, plastikk og pvc, samt kabler og koblinger i en struktur. Slik oppstår et tegnet mønster som assosierer både til et industrielt scenario og til labyrinten, uten at det umiddelbart lar seg entydig gripe. Flere steder er rørene malt blå, gule og grønne, som reflekterer lyset som sprer seg øverst i rommet gjennom de tilsvarende fargede vindusglassene. Dette bidrar til å skape en estetisk og poetisk dialog mellom kunsten og bygget. På betongveggen finner man spredte hverdagsgjenstander slik som et speil, et forseggjort messingdørhåndtak, en stikkontakt, samt elementer fra naturen i form av et vakkert sammenfoldet skjell, bambus- og trestykker. Fra fondveggen strekker installasjonen seg videre i ulike retninger bortover langs de tilstøtende vegger og avsluttes på forskjellig vis, som for eksempel i kunstneres personlige pilspiss, godt bevart fra egen barndom. En av linjene bryter gjennom bygningsveggen og fortsetter videre i utomhusterrenget i det utvendige inngangspartiet. Der løper den langsmed bakken, kryper oppover en stor granittstein som kunstneren har hentet fra den lokale elvebredden og videre langs bakken, for til sist å forsvinne ned i jorden.

Hvorvidt verket begynner utendørs og så arbeider seg innover i bygget eller oppstår på fondveggen for så å forgrene seg i alle retninger – kort sagt, hva som er sentrum og hva som er periferi – forblir et åpent og ubesvart spørsmål som vi som betraktere overlates til selv å reflektere over.

En messingplate til venstre på fondveggen har det indianske ordtak *Det er syv hovedretninger: Opp, Øst, Sør, Nord, Vest, Ned og Inn i Deg Selv* innrisset på samisk og norsk og gir oss et utgangspunkt for egne tolkninger. Linjene i installasjonen har noe med retningene å gjøre og de ulike gjenstandene er metaforer. I speilet møter du deg selv, og med håndtaket kan du åpne dører og grenser. Pilen peker mot skogene som symboliserer en del av menneskenes naturlige røtter, vår fruktbarhet er knyttet til jorden og steinen er det eviges symbol.

Selv sier Durham at han med verket ønsker «to connect», å skape forbindelser, møtesteder, samtidig som mønsteret er et forsøk på å visualisere det sammensatte og det komplekse i alt. I tillegg til et slikt mer bakenforliggende, filosofisk innhold, ønsker han at verket skal være «pleasant to look at and at the same time invite introspection as well as constant interpretation».

Ved første øyekast kan Jimmie Durhams skulpturer og installasjoner virke hverdagslig enkle med sine lett gjenkjennelige håndverks- eller industrielt fremstilte gjenstander. Men så tar han, som her i tingretten, tingene ut av sin vanlige kontekst og setter dem inn i nye og uventede sammenhenger og skaper uttrykk som på en reflektert og lekende måte sjonglerer med deres orden og betydning. Han utfordrer oss intellektuelt til å overskride det nett av kulturelt betingede holdninger som ofte bestemmer hva vi ser og forstår. Og han bruker sin indianske bakgrunn til konseptuelt å markere sin kritiske holdning til det fastlåste, det autoritære og til Vestens globale hegemoni. Målet er å trenge inn i den vestlige kultur med en annen stemme. Det gjør han med humor, ironi og flertydighet, men alvoret er aldri langt unna.

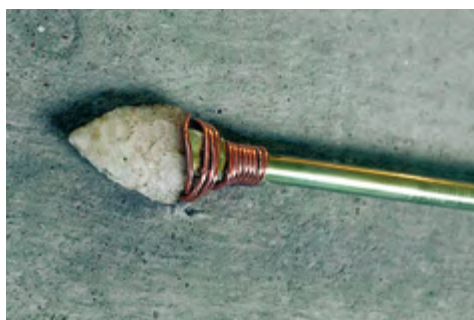
«I believe that the acts of combining, of making constant connections on many levels are the driving motivation of our aesthetic... So it is a system that attempts to break down separations, and therefore an integral part of all systems and activities. European culture has evolved into one of separations, of classifications and of hierarchies. I do not mean to imply that one culture is totally positive and the other totally negative, just that they are truly different. With that remarkable difference we find ourselves invaded by European culture. That directly involves artistic work with political work: two necessities that are inextricably bound to each other.»

Jimmie Durham, *Ni'Go Tlunh A Do Ka*

Jimmie Durham (1940) er en allsidig billedkunstner og forfatter og født Cherokee-indianer. Han er tidligere politisk menneskerettighetsaktivist i American Indian Movement og grunnla The International Indian Treaty Council ved FN, som resulterte i FN's traktat om urbefolkningens rettigheter. Han har deltatt i et stort antall internasjonale kunstmønstringer, senest Venezia-biennalen 2003 og Sydney-biennalen i Australia sommeren 2004. I Norge har han stilt ut i galleri Sølvberget i Stavanger, og i fjor sommer ledet han en workshop i Jølster, der han laget et verk som nylig er kjøpt inn av Viking Fotballklubb til et nytt stadion i Stavanger. Han er også professor ved Kunsthøgskolen i Malmø. Durham bor i dag i Berlin. Dette er Jimmie Durhams første oppdrag for Utsmykkingsfondet.

TORGEIR HUSEVAAG

Kystdirektoratet i Ålesund

TORGEIR HUSEVAAG

6 Kart over hemmelige fiskeplasser, 2004

Tusj på papir

Kystdirektoratet i Ålesund

Torgeir Husevaags vegginstallasjon ved Kystdirektoratet i Ålesund består av seks håndtegnede sjøkart over små områder langs Norskekysten. De manuelt utførte kartene representerer en todelt vandring: både langs kysten og over veggen. Kartene er utført på samme måte som ekte gamle sjøkart, som akvarell på papir, og er montert uten glass, kun med en matt, usynlig laminatfolie som beskyttelse. Taktiliteten er inntakt. De er sirkelformede i forskjellig størrelse, de er innrammet i hvitmaltet trerammer og montert over et stort veggområde. Slik står de i forhold til hverandre og danner en helhet i det store møterommet i Kystdirektoratets fjerde etasje. Rommet er i flittig bruk av både ansatte og besøkende og fremstår arkitektonisk og fargemessig som rent og luftig.

Husevaags utgangspunkt har vært at nordmenn flest har et forhold til kysten, som fastboende eller ferierende, og at de sitter inne med kunnskaper om sine nærområder som ikke er registrert offentlig. I verket fokuserer Husevaag på «hemmelige fiskeplasser» – steder som man enten har oppdaget selv, eller som man har «arvet»/ blitt innviet i av eldre slektninger eller lokalkjente. Disse fiskeplasser er som oftest avgrenset til et lite område og ikke merket av på offisielle kart. Opplysninger om de seks stedene som er med i verket har kunstneren fått fra privatpersoner.

Husevaags kart er basert på vanlige sjøkart og hydrografiske målinger, med kodet informasjon om plassens lokalitet, havdybder i det aktuelle området og relevante landmerker for å peile seg frem til plassen. I uttrykket kan man spore lån tilbake til håndtegnede og graverte kart fra 1500-1600 tallet. Kartene er detaljkart og dekker områder på bare et par kvadratkilometer. Men kunstneren har fjernet lengde- og breddegrader samt stedsnavn og erstattet tallene for havdybder med fargekoder. Dermed blir kartene kryptiske: informasjonen er der, men koordinatene mangler. Som en ekstra, satirisk og overdreven, beskyttelse av (det konfidensielle) innholdet, har kunstneren latt et av kartene beskrive et stykke farlig farvann. Dermed vil det være forbundet med en viss fare å teste dem ut, hvis man ikke er i stand til (på kartet) å skille mellom en potensiell fiskeplass og et skummelt sted fullt av strømmer, brenninger, skjær og skipsvrak. Hemmelige fiskeplasser er det mange av i Norge. De er omgitt av et slør av mystikk og reflekterer århundres utprøvet erfaring som er gått i arv. I tillegg anskueliggjør fiskeplassene et forhold mellom natur, naturressurser og naturforvaltning som kan sette vår tids metoder for utnyttelse og stordrift i et kritisk lys.

Verket henspiller umiddelbart på et høyst gjenkjennelig tema, den tradisjonelle sjøkart-tradisjonen, og vil dermed kunne oppfattes av enhver som passerer forbi. Samtidig bryter kunstneren uttrykket tvert over ved å dreie tradisjonen i en helt annen, fantasifull og leken retning, som vil kunne åpenbare seg for den oppmerksomme betrakter. Slik sett befinner utsmykningen seg i et elegant spenn mellom fakta og fiksjon. Intensjonen er at den både skal fungere som en estetisk helhet som går visuelt godt sammen med de fysiske omgivelser, samtidig som innholdet vekker interesse og nysgjerrighet og kan kobles til Kystverkets virksomhet og identitet.

Torgeir Husevaag (1967) har sin utdannelse fra Statens Kunstakademi Oslo i 2000. Han har på flere utstillinger gjort seg bemerket med sine visuelt vakre og poetiske kart og sitt dyktige håndverk. Han mottok Høstutstillingens debutantpris i 1999 og Statens arbeidsstipend for yngre kunstnere i 2000. Han er kjøpt inn av bl.a. Nordiska akvarellmuseum, Skarshamn i Sverige. Dette er Torgeir Husevaags første oppdrag for Utsmykkingsfondet.

**MICHAEL ELMGREEN og
INGAR DRAGSET**

Parken,
Norges landbrukshøgskole, Ås

MICHAEL ELMGREEN og INGAR DRAGSET

Cooling Bag, 2004

Sprøytelakkert bronseskulptur

Parken, Norges landbrukshøgskole, Ås

Elmgreen & Dragsets *Cooling Bag* gjør ikke umiddelbart så mye vesen av seg, der den står på plenen, under den store blodbøken i parken til venstre for Tårnbygningens inngangsakse, liten og tilforlatelig. I sin form og i sitt uttrykk likner den bemalte bronseskulpturen til forveksling på en helt alminnelig kjølebag.

Og allikevel – nettopp gjennom kontrasten mellom det trivielle hverdagsobjektet og det ærverdige nyklassisistiske parkanlegget, mellom den industrielle blåturkise plastikkfargen og de vakre naturomgivelser i grønt og brunt, oppstår det en spenning som kaller på vår nysgjerrighet. Hva gjør den her, har noen glemt den, eller..? For selv om en kjølebag for så vidt kan sies å høre naturlig hjemme i en park, som et element knyttet til en hyggelig og sosial handling mennesker imellom, så befinner vi oss her ikke i en vanlig brukspark. Parken på Ås er en stor offentlig prydpark, et botanisk engelskinspirert hageanlegg av de sjeldne i Norge – som langt i fra er ment å danne ramme rundt eller invitere til en piknik, der kjølebagen naturlig hører hjemme. Men, så er kjølebagen heller ikke det den umiddelbart gir seg ut for å være, men noe helt annet – nemlig et kunstobjekt i edelt metall. Et tilsynelatende uanselig blått punkt, visuelt vakkert, som med sitt illusjonsskapende uttrykk og sin plassering tilføres en kommuniserende kraft som evner å aktivere det omkringliggende rom. Den fremstår med sitt flertydige innholds nivå som et overraskende moment og som en igangsettende og kritisk kommentar til parkkonteksten. I spennet mellom vår forventning om at vi har oppdaget en situasjon med et velkjent innhold og den etterfølgende overraskelse når det viser seg at situasjonen ikke har funnet sted og at innholdet er et annet, ligger en emosjonell og intellektuell kompleksitet. Dette gjør at installasjonen kan beholde sin aktualitet over tid og være en stadig kilde til undring. At kjølebagen også kan tenkes å inneholde landbruksvarer taler også for dens stedsidentitet.

Et tradisjonelt valg av kunst til parken, som ville ha føyd seg inn i denne, ville ikke kunnet vekke betrakteren i større grad enn hva parken selv allerede gjør. En kontrastering både stilmessig, men også tidsmessig var helt nødvendig. Skulpturen (70 x 50 x 40 cm) er en av i alt åtte bronsesøpte, realistisk utformede kjølebager, laget over samme standardmodell, som er tenkt plassert i offentlige parker, og på plasser og torg omkring i verden – i første omgang Holland, Sverige og Norge. Utenom Landbrukshøgskolen er verket i Norge kjøpt inn til permanent, offentlig plassering på det nyrenoverte torget i Svolvær. Hvilke sammenhenger disse

objekter plasseres i, er avgjørende. De får mening gjennom valg av sted og plassering, og parken på Ås er i så måte maksimal.

Elmgreen og Dragset jobber innen flere ulike medier, både med skulptur/objekt, installasjon og performance. Deres verk tar ofte utgangspunkt i en bestemt situasjon, i det stedspe-
fikke – det være seg politisk, sosialt eller institusjonelt – og utfordrer våre sosiale kodekser og hverdagens vante forestillinger om hvordan allting er og bør være.

Den norsk-danske kunstnerduo **Ingar Dragset** (1969) fra Norge og **Michael Elmgreen** (1961) fra Danmark har jobbet sammen siden midten av 1990-tallet. De er blant de mange yngre nordiske kunstnere som har oppnådd en betydelig suksess på den internasjonale kunstscenen og har deltatt på bl.a. biennialene i Venezia, Istanbul, Melbourne og São Paulo. Sommeren 2004 var de aktuelle på Tate Modern i London med en installasjon i kunsthallens foajé, og på Lofoten International Art Festival (LIAF). Senhøsten 2004 ble de valgt ut som en av fire til å delta i konkurransen om utsmykking av publikumsfoajeen i det nye operabygget i Bjørvika, og de er valgt til Festspillutstillere i Bergen 2005. Dette er Utsmykkingsfondets første innkjøp av Elmgreen og Dragset.

PETTER HEPSØ

Trondheim politihus

PETTER HEPSØ

Elefant # 2, 4, 5, 7, 8, 11, 12, 14, 2003

Åtte skulpturer av elefanhoder i støpt bronse

Trondheim politihus

Petter Hepsøs åtte elefanhoder i bronse er montert i tre grupper, på veggflatene rundt hovedtrappeløp og heis i politihusets første etasje. Området er i aktiv bruk av ansatte, og tilgjengelig for stedets mange besøkende. I valg av kunst er det lagt vekt på å imøtekomme politiets ambisjon – slik denne ble presentert under befaringen – om å fremstå som en åpen og inkluderende etat, med et vennlig ansikt utad, for et differensiert publikum, bl.a. barn og unge.

Petter Hepsøs elefanter er svært mangetydige. De har menneskeliknende trekk, tildels inntrengende utført, men er aldri banale, aldri likegyldige, aldri uten varme og innhold. Elefantene representerer både røveren og den berøvede, den siktede og den forulempede – ved hjelp av en humrende lun humor.

Gjennom en slik delvis overskridelse av naturens grenser, introduserer Hepsø her et metaplan, som åpner videre opp for betrakterens forestilling og fantasi i et landskap som er midt imellom menneske- og dyreverdenen. Herved suppleres det lekne og det umiddelbart sjarmerende og humoristiske i skulpturene, med både alvor og sårbarhet til et mer komplekst betydningsinnhold.

Verket tilfører politistasjonen et humant ansikt og understreker at vi alle er mennesker som gjør riktige og gale ting. Samtidig har det klassiske kunstneriske kvaliteter som underbygger en naturlig respekt for institusjonen uten å virke påtrengende.

Skulpturene er mellom 45 og 60 cm høye, og for at de skal kunne oppfattes på nært hold og kommunisere med betrakteren, har det vært viktig å plassere dem i øyenhøyde, slik at betrakteren gis mulighet til å gå tett inntil. De to øverste elefantskulpturene på den vertikale veggen må derimot betraktes fra en større avstand. Men, i og med at disse har et spesielt aktivt uttrykk, er de ikke vanskelige å få en opplevelse av selv på avstand.

Betongveggens røffe overflatestruktur danner en velfungerende visuell bakgrunn for figurene, og disse føyer seg estetisk og monumentalt inn i rommets arkitektur, uten å konkurrere med denne.

Petter Hepsø (1973) har sin utdannelse fra Statens Kunstakademi. Han jobber både som skulptør og som fotokunstner og mottok i 2002 statens treårige arbeidsstipend. Han har deltatt i flere utstillinger både internasjonalt og her hjemme, senest på Galleri Brandstrup, Oslo høsten 2003. Våren 2005 er han invitert til å delta i utstillingen *Kyss frosken! Forvandlingens kunst*, i regi av det nye Nasjonalmuseet for kunst i Oslo. Dette er Utsmykkingsfondets første innkjøp av Petter Hepsø.

ANDERS TOMREN

Høgskolen i Oslo,
avdeling sykepleierutdanning

ANDERS TOMREN

Smil, 2004

Lysinstallasjon

Høgskolen i Oslo, avdeling sykepleierutdanning

Anders Tomrens kunst tiltrekker seg oppmerksomhet med én gang man kommer til avdelingen for pasientøvsingsrom i første etasje. Her blir man møtt av en lysende, sirkelrund lysflate med det velkjente *Smil*-motivet blåst opp i stort, på hver av de to endeveggene i korridoren. Disse er montert foran hver sin store lyskasse, med en diameter på 180 cm, utført i pulverlakkert aluminium. Selve smil-motivet er utført i silketrykk på innsiden av slagfast ekstrudert akryl, slik at overflaten fremstår med en blank og elegant finish i gult og sort. Det industrielle preget mykes opp av det varme lyset som strømmer ut fra objektene. Slik fungerer de som en supplerende og annerledes lyskilde i rommet.

Korridorområdet ligger midt i avdelingens sentrale ferdselsåre og er i flittig bruk av både studenter og ansatte. Den rene og hvite stilen, de relativt små lokalene og den lave takhøyden gjør området likt mange norske sykehus. Den langstrakte korridoren var det området som pekte seg ut som best egnet for en tydelig og helhetlig kunstinstallasjon.

Tomren har nærmet seg oppgaven i et forsøk på å forstå elevenes studiehverdag og en tenkt pasienttilværelse. Han har valgt et sterkt symbolmettet uttrykk, den kjente smiley-button fra 70-tallet, og plassert en kjempeutgave av denne i hver ende av den lange korridoren. De to lysobjektene, med sin lett konvekse form, er godt synlige i rommet, og endeveggenes tilnærmet kvadratiske form omslutter og inkorporerer de sirkelformede buttons. Smilet blir nærværende og vennlig som en sol, et punkt som genererer varme og energi, og som tilfører stedet identitet.

I forhold til helsesektoren, som i så stor grad handler om menneskers vanskelige betingelser i spennet mellom liv og død, har motivet en åpenbart relevant meningsfunksjon. I tillegg har Tomren hatt tanke for studentenes fremtidige gjerning i en sykehuskontekst. Smilet i hans installasjon kommuniserer på flere plan, både i forhold til studentenes fremtidige oppgave som sykepleiere og som en påminnelse om det medmenneskelige smilet som implisitt hører til oppgaven med pasienter. Samtidig assosierer det tilsynelatende uoppslitelige og uforanderlige smilet til det overfladiske aspektet som tidvis er en helt nødvendig motsats – og kontrast – til sykehusverdenens vanskelige innhold. Slik sett åpner verket for et flertydig meningsrom.

Tomren har med sin løsning lykket i å skape en motsats til korridorrommets kjølige hvite farge og til den kliniske belysningen fra de mange lysstoffrørene. Hans visuelt ordnende grep makter å samle rommet, på tross av det noe oppstykkete inntrykket som fremkommer ved de mange visuelt forstyrrende elementer av mer praktisk og funksjonell karakter, så som kontakter, nødutgangsskilt, dører som står åpne inn til pasientrommene etc.

Anders Tomren (1965) har sin utdannelse fra The Academy of Fine Arts i Helsinki. Han har en aktiv utstillingsvirksomhet bak seg, både her hjemme og internasjonalt. Fra de senere år kan nevnes utstillingen på Museet for samtidskunst i 2002 og Venezia-bienalen i 2001, der Tomren representerte Norge. Han er kjøpt inn av en rekke museer, bl.a. Kiasma, Helsinki, Arken Museum for Moderne Kunst, København og Museet for samtidskunst i Oslo. Dette er Anders Tomrens første oppdrag for Utsmykkingsfondet.

ANNA GUDMUNDSDOTTIR

Høgskolen i Akershus,
Kjeller, Lillestrøm

ANNA GUDMUNDSDOTTIR

Uten tittel, 2004

Silikatmaleri på betong

Høgskolen i Akershus, Kjeller, Lillestrøm

Anna Gudmundsdottirs utendørs fasadearbeid midt i den sentrale ferdselsåren ved det nye høgskoleanlegget i Akershus møter alle besøkende på vei til og fra bygget. På begge sider av inngangspartiet bryter fire vertikale betongflater byggets transparente glassfasade mot vest, og her har Gudmundsdottir fylt flatene med sin billedverden. Strektegning oppmalt i stort format er kombinert med lysere, fargelagte partier som danner ulike billednivåer og gir flaten dypdevirkning.

Tegningene kommenterer virksomheten i bygget uten å illustrere denne. Tegningenes størrelser bryter ned flaten med identifiserbare størrelser og figurasjoner, slik at de store flatene blir mer tilgjengelige og virker mindre. De innrammer inngangspartiet og plassen foran og gjør denne sentrale del av bygget tydelig og mer intim.

Kun utvendig var det mentalt og arkitektonisk rom for et verk som kunne relatere seg til skolen, dens innhold og dens arkitektur. Entra eiendom hadde allerede kjøpt inn to verk til utsmykking av skolens sentrale inneområder, og skolens egen avdeling for estetiske fag har også faste utstillinger med designede objekter her.

I valg av kunstnerisk løsning er det lagt vekt på et uttrykk som visuelt inneholder elementer som knytter opp til og kan gi signal om skolens virkeområde. Selv sier kunstneren om sitt prosjekt for skolen: «Ved å ta i bruk gamle og nye illustrasjoner innen ulike former av vitenskap og forskning (leksika, undervisningsbøker, blader, magasiner ol.) ønsker jeg å danne et musealt bilde av skapt viten på høyskolens vegger. Ved å gi inntrykk av at bildet forvitrer/forsvinner med tiden, dannes det et bilde som lever et eget liv i den nye arkitekturen. Det forbigåtte eller gamle oppleves som et historisk tidsspøkelse i samspill med dagens billedspråk. Med en visuell sammenstilling av fortid og nåtid, samt personlige løsninger, ønsker jeg å skape en intuitiv, humoristisk, samt underfundig forståelse av historiens illustrerte, vitenskaplige mangfold. Høgskolen vil få en utsmykking som understreker skolens intensjon som ny og moderne utdanningsinstitusjon, men hvor fortidens sannheter står som skolens grunnmur og danner grunnlag for det som finnes i dag og det som vil komme i fremtiden.»

Maleriet er utført i Keim-silikatmaling, en gammel teknikk med lang holdbarhet. Kunstneren har bevisst valgt få farger i samsvar med byggets arkitektur. Dette, sammen med strektegningenes

formspråk, gir uttrykket et luftig og nesten grafisk preg som kommuniserer godt med arkitekturens egne linjer og farger. Resultatet er at kunsten verken dominerer eller underordner seg arkitekturen, men inngår i en harmonisk balansegang med denne. Samtidig beholder den sin poengterte slagkraft og trer frem med stor selvstendighet.

Anna Gudmundsdottir (1974) har sin utdannelse fra Vestlandets Kunstakademi 2000. Siden da har hun hatt en aktiv utstillingsaktivitet, både her hjemme og internasjonalt, bl.a. Manifesta 4, Frankfurt, UKS galleri og Sørlandets Kunstmuseum i 2002 og Gallery R.O.R, Helsinki og O.K. Centrum für Gegenwartskunst, Linz, Østerike i 2003. I 2005 har hun separatutstilling i Tegnerforbundet. Dette er Anna Gudmunddottirs første oppdrag for Utsmykkingsfondet.

VANESSA BEECROFT

Kunsthøgskolen i Oslo,
fakultet for scenekunst

VANESSA BEECROFT

vb 48.721

Fotostill fra performance VB48, 2001

Kunsthøgskolen i Oslo, fakultet for scenekunst

På veggen til venstre i hovedinngangen ved Kunsthøgskolen i Oslo henger et stort, kraftfullt og poengtert fotoarbeid av den italienske kunstneren Vanessa Beecroft. I sitt uttrykk og innhold assosierer verket til aktivitetene ved avd. for scenekunst og gir slik den besøkende signal om virksomheten på stedet. Fotografiet er utfordrende, avtvinger reaksjon og inviterer til både politiske og etiske diskusjoner, samtidig som det formalt og estetisk spiller godt sammen med arkitekturen og den aktuelle plasseringen i skolens adkomstzone. Det virker visuelt utvidende for rommet om dagen og poengterer rommets status som foajé for hovedscenen ved de mange kveldsforestillinger. Et betydelig verk av en sentral internasjonal fotokunstner har med dette blitt bragt til Norge.

Fotografiet (365 x 457 cm) er fra Beecrofts performance i Palazzo Ducale i hjembyen Genova. Kunstneren var invitert til å gjøre en performance i forbindelse med det politiske G8 toppmøtet der i 2001 og forteller at hun på sine turer gjennom byen ble oppmerksom på de illegale afrikanske innvandrekvinnene. Dette ble utgangspunktet for en performance med 30 fargete kvinner i det flotte barokkpalasset, nettopp i det møterommet som få dager etter skulle danne fysisk ramme rundt selve toppmøtet, dominert av menn.

En ærverdig barokkarkitektur utgjør bakgrunnen for scenen, klassiske skulpturer sees i nisjene til høyre i bildet, og den dramatiske lyssettingen gir assosiasjoner tilbake til bl.a. Caravaggio. Samtidig understreker kontrasten mellom de fargete modellene og den ene lysere modellen noe tvetydig og kontroversielt. Motivet er scenisk, men det er ikke et teaterfoto. Her dreier det seg om en iscenesettelse fra et billedkunstnerisk ståsted, som både er i dialog med – men som også har noe annet enn – et scenekunstnerisk utgangspunkt. Bildets komposisjon er komplekst som i et stort, figurativt maleri, og det innehar en romlig tilstedeværelse som i en skulptur, men er i sitt vesen en 'live' handling, noe som også understrekes av kvinnenenes våkne, konsentrerte og utadrettete blikk. Beecroft spiller her på kontrasten mellom det nære og intime og det fjerne og avsondrete, mellom det trivielle og det overdrevent artifisielle. Hun utfordrer grenseoppgangen mellom kunst og liv i en fengslende og fascinerende visjon. Slik sett blir det visuelle uttrykket i performansen en syntese av et maleri i bevegelse, en levende skulptur og en nesten nifs, eksistensiell opplevelse. På KHiO er verket montert slik at dagslys slipper inn på bildet fra to sider, i tillegg til at en elektrisk lyskilde kommer skrått ned fra mezzaninen vis à vis. Lyset får dermed en aktiv rolle og skaper et perspektiv som videreføres i verkets eget perspektiv.

Vanessa Beecroft har siden tidlig på nittitallet arbeidet med menneskekroppen og dens positurer. Hun koreograferer performancer der som regel unge, mer eller mindre nakne, kvinner poserer i tilnærmet stillstand. Innholdsmessig dreier performancene rundt sentrale temaer for vår tid som kropp, seksualitet og identitet. Ofte med referanser til europeisk kunsthistorie, til 1500- og 1600-tallets store mestre og til filmhistorie, motetrender etc. Hver performanse er konstruert rundt et konsept som involverer form, farge, kostyme og forholdet mellom model-

lene, rommet og publikum. Utgangspunktet er en spesifikk romlig komposisjon – en sirkel eller et kvadrat – som så oppløses i det øyeblikk bevegelsene settes i gang og kunstneren, etter få instruksjoner à typen: ikke snakk, ikke beveg deg for hurtig, vær klassisk naturlig, utilnærmelig, sitt ned hvis du blir trøtt etc., overlater ansvaret for den videre utviklingen og den endelige uorden til modellaktørene. En slags entropisk struktur, der orden etterfølges av uorden, der form blir til anti-form.

Vanessa Beecroft (1969) er født og utdannet i Italia og bor i dag i New York. Hennes mer enn 50 performancer har etter hvert utviklet seg til deler av en mer kompleks produksjon, der video og fotostills fra de ulike performancer inngår som likeverdige verk i hennes samlede produksjon. Beecrofts internasjonale rolle i samtidskunsten er aktiv og omfattende, med deltakelse bl.a. på biennialene i Venezia og São Paulo. I 2002 stilte hun ut på Museet for samtidskunst. Dette er Utsmykkingsfondets første innkjøp av Vanessa Beecroft og kunstnerens første offentlige fotoinnkjøp her i Norge.

HANNE HEUCH

Moss tingrett

HANNE HEUCH

Duo Bue, 2003/2004

Glass laminert med flytende fargepigment

Moss tingrett

Tvers over utomhusområdet mellom tingretten og politihuset skimtes Hanne Heuchs glassutsmykking gjennom den transparente glassfasaden. Inne i tingrettens vestibyleområde er første møte to store, fargerike glassvegger, en på hver side av døren til seremonirommet. Disse ønsker velkommen som et imøtekommande innslag i det arkitektonisk stramme vestibyleområdet.

Seremonirommet brukes til inngåelse av borgerlig ekteskap og partnerskap og innehar en særposisjon blant tingrettens oppgaver. Plassering av kunstnerisk utsmykking i sammenheng med seremonirommet bidrar til å understreke dets status og offisielle funksjon som ramme rundt et høytidelig ritual. Valget av glass som materiale oppleves som riktig her. Det er lang tradisjon i mange kulturer for bruk av farger og glass i denne type rom. Samtidig er utsmykkingens glassflater en variert oppfølging av den omfattende bruken av glass i byggets fasade. Glasset i utsmykkingen er laminert, bearbeidet med farger og etset slik at det skjermer både for innsyn, utsyn og lyd.

Hanne Heuchs to glassvegger er utformet med kontrasterende former i et horisontalt forløp. Den ene som en todelt flate, den andre som et rytmisk spill av striper. Glassveggene er utført i en ny teknikk, der Heuch har eksperimentert med laminert glass og flytende fargepigment. Fargene blandes inne i glasset, og sammen med luft som slippes inn mellom glassplatene, fremkommer små og store bobler. Når ønsket resultat er oppnådd, herdes fargen for varig bestandighet. Virkningen bærer preg av en prosessuell og høyt oppdrevet ekspressivitet. Resultatet er vakkert og elegant.

Glasspartiet til høyre, *Duo*, symboliserer de to som inngår partnerskap og representerer den høytidelige og alvorsfylte delen av handlingen. Glassfeltet er montert inn i en åpning i vegg og opplyses både utenfra og inne fra seremonirommet når dette er i bruk. Feltet er delt midt på med to mettede farger, dyp rødoransje øverst og mørk blågrønn nederst.

Det lysere glasspartiet til venstre for døren, *Bue*, symboliserer festen og er plassert slik at glasset delvis overlapper selve veggflaten, delvis en åpning i vegg. Her blir en mindre del av glassfeltet påvirket av lys fra begge sider. Stripemønsteret har skiftende bredder som går fra gult i midten og opp mot grønt og blått og ned mot oransjerødt. Variert bruk av hvitt, transparens og fargevalører gir et rikt og poetisk spill.

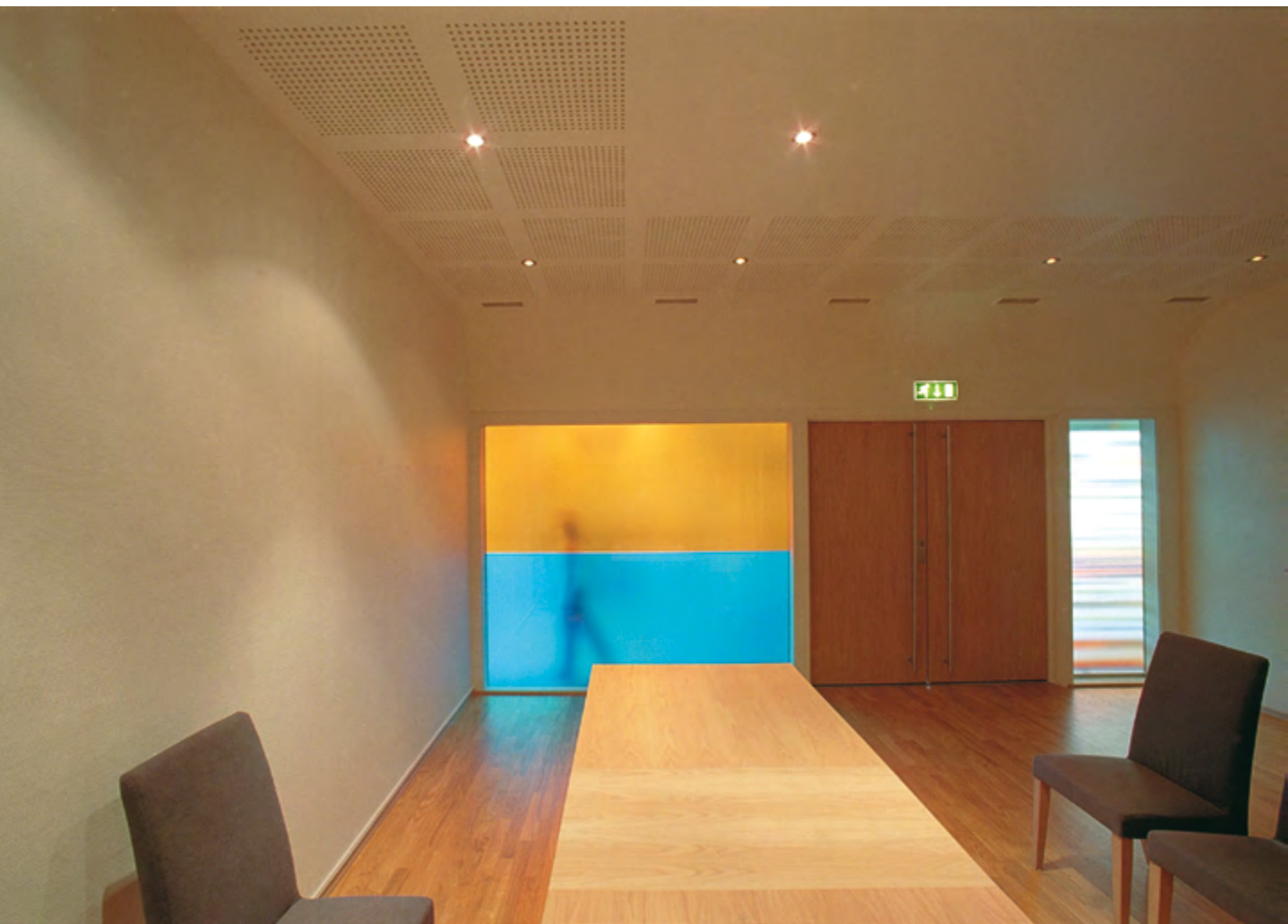

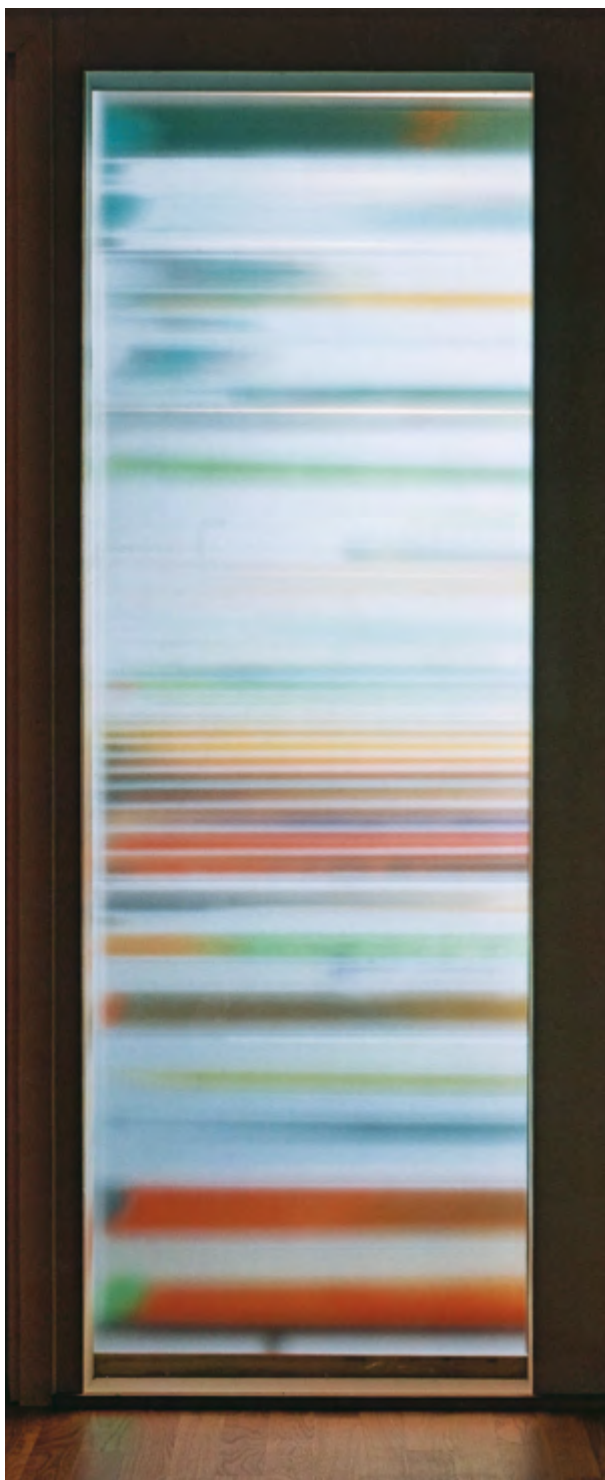
Inne i seremonirommet skifter fargeopplevelsen. Spotlamper i taket sprer et mykt lys utover i rommet. *Duo*, glassveggen ved podiet, opplyses utenfra og får endret sine farger til lysende gul-orange og blåturkis. *Bue* dekkes til av et etset glass og får en avdempet fargeklang. Samlet fyller glassfeltene en stor del av den ene veggen og skaper et fargerom som er med på å opphøye de handlinger som foregår i seremonirommet. Kunstneren har i et moderne uttrykk løftet rommet opp fra et hverdagslig plan og gjort det høytidstemt.

Hanne Heuch (1954) er kunsthåndverker med en rekke store utsmykkingsoppdrag i keramiske teknikker bak seg. I løpet av de siste årene har hun utført flere offentlige arbeider i glass, bl.a. til fondveggen i UD's presserom, Vestby kommunestyresal, Gulset ungdomsskole i Skien og senest politihuset i Moss og Nannestad videregående skole sommeren 2004. Heuch har vært professor I (1988-92) og professor II (2000-03) ved Kunsthøgskolen i Bergen.

HANNE HEUCH

Moss politihus

HANNE HEUCH

Stopp – Gå, 2004

Glass laminert med flytende fargepigment

Moss politihus

Det nye politihuset i Moss inngår i et felles arkitektonisk anlegg med tingretten og er plassert vinkelrett på denne med et brosteinslagt, lett beplantet gårdsområde mellom de to bygg. Begge bygg har samme arkitekt og er preget av en aktiv bruk av store glassflater montert i fasadene.

Ut ifra ambisjonen om et helhetlig kunstnerisk grep i de to bygg og en oppfølgende bruk av glass, ble Hanne Heuch valgt til å stå for utsmykningen i begge bygg. Gjennom de store transparente glasspartiene i fasaden mot utomhusområdet mellom politihuset og tingsretten, er utsmykningen synlig også for de som passerer politihuset på vei til tingretten. Dette bidrar til å underbygge en visuell dialog mellom de to byggene.

Til politihuset har Heuch utført et mer enn tre meter langt fargestrålende veggarbeid, bestående av to sammenhengende arbeider i glasslaminat, montert i politihusets vestibyleområde. Veggarbeidet strekker seg foran langveggen til venstre for inngangen, med en del foran vinduet i hjørnet og en del foran den påfølgende veggen. Samlet fremstår arbeidet som en horisontal, rektangulær form, asymmetrisk plassert i rommet.

Området ligger midt i byggets sentrale ferdselsåre og fungerer både som adkomstsone, ventehall og informasjonspunkt for de mange besøkende. Her er det kontinuerlig stor trafikk, og rommet skal tjene en rekke funksjoner for både publikum og ansatte. Det er derfor fylt med diverse praktiske installasjoner, så som boks for passfoto, veksleautomat, møbler i ventesonen, en betjent informasjonsskranke, oppslagstavle med mer.

Hanne Heuch har valgt et formalt og materialmessig samspill med arkitekturen som overser de mange forstyrrende visuelle innslag, og med fargekraft og pulserende formspråk tar arbeidet plass i rommet og samler det i et monumentalt grep. Fargenes samspill med glassmaterialet gir et poetisk og spenstig innslag i den ellers stramme arkitekturen. Som i tinghuset har Heuch også her arbeidet i glass, laminert med flytende pigment og herdet til en fast konstruksjon, med innspill av luftbobler i laminatet som en del av materialuttrykket. De transparente fargene får en helt særegen og vannklar intensitet som ikke kan fremkalles på annen måte. Denne virkningen gir vakre fargereflekser i rommet når lyset kastes gjennom glasset.

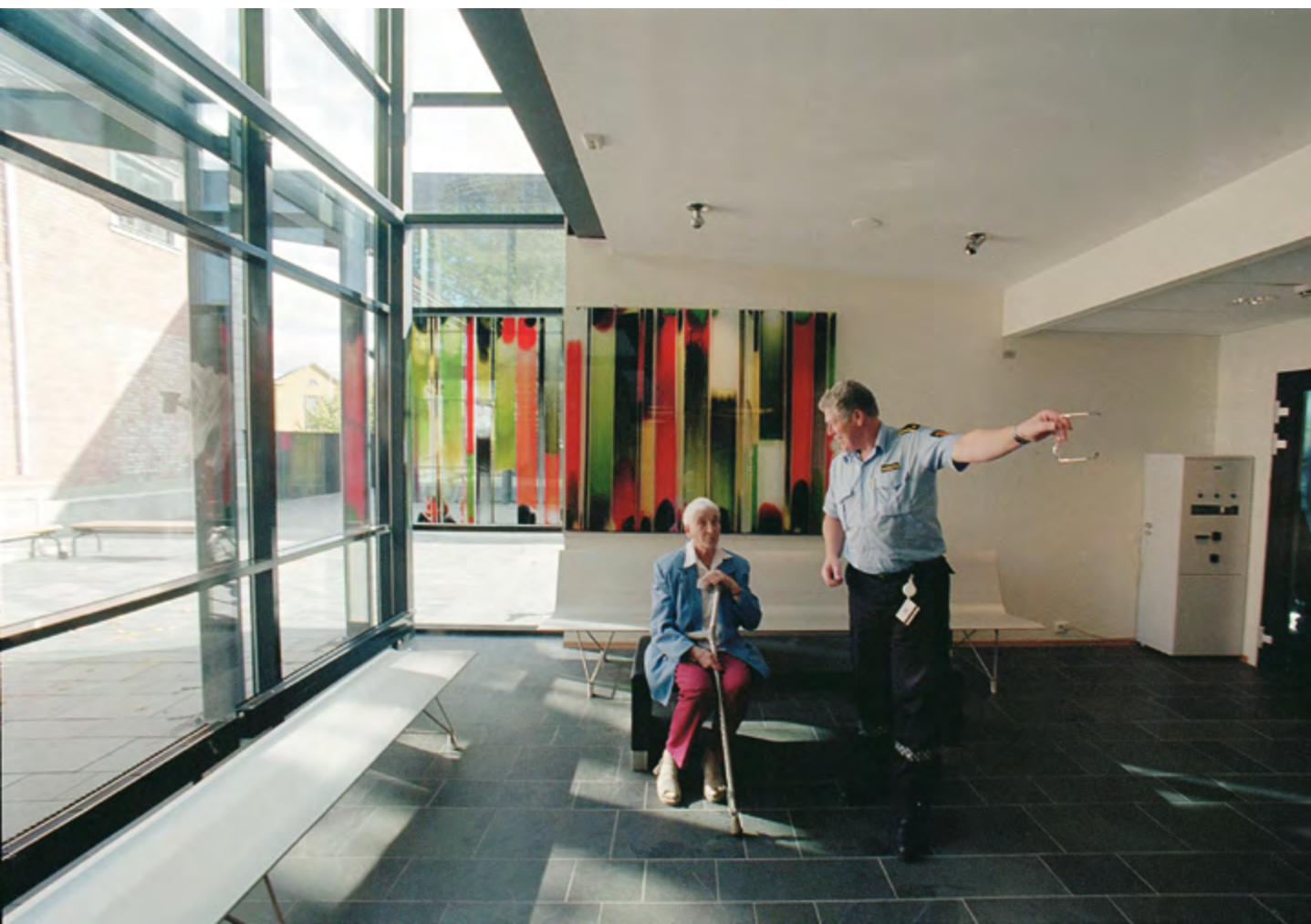

Tittelen *Stopp – Gå* rommer, som så mange andre av Heuchs arbeider, et dualistisk ordspill. Her knyttes det til politiets arbeid som ordensutøver i vårt samfunn, symbolisert ved de røde og grønne «stop/gå»-farger, som vi bl.a. finner i lyssignaler i trafikken og som soner ved tollpassering. Men også mer spesifikt skapes det assosiasjoner til rommets faktiske funksjon som adkomst- og oppholdssone, før den besøkende evt. ledes videre innover i bygget.

MOSS TINGRETT

Hanne Heuch (1954) er kunsthåndverker med en rekke store utsmykkingsoppdrag i keramiske teknikker bak seg. I løpet av de siste årene har hun utført flere offentlige arbeider i glass, bl.a. til fondveggen i UDs presserom, Vestby kommunestyresal, Gulset ungdomsskole i Skien og senest Moss tingrett og Nannestad videregående skole sommeren 2004. Heuch har vært professor I (1988-92) og professor II (2000-03) ved Kunsthøgskolen i Bergen.

ANNE KATRINE DOLVEN

JOSEPHINE LINDSTRØM

TORBJØRN RØDLAND

LINE WÆLGAARD

MARTE AAS

Den norske ambassaden
i London, kanselliet

ANNE KATRINE DOLVEN

1 am north, 2003

JOSEPHINE LINDSTRØM

Tåke 2, Tåke 2, Tåke 4, 2002

TORBJØRN RØDLAND

I et norsk landskap 15, 1994

LINE WÆLGAARD

Uten tittel, 2004

MARTE AAS

Common Green #7, 1999

Den norske ambassaden i London, kanselliet

Samtidsfotografi som tematiserer norsk natur er felles for de syv verk som er valgt til kanselliavdelingen ved den norske ambassaden i London. Fotografienes avbildninger av naturen er ikke resultat av et dokumentarisk blikk, men av et blikk som på ulike måter står i et kommenterende forhold til en romantisk maleritradisjon, der mennesket inngår i samhandling med naturen eller der naturen fremstår som overveldende og urovekkende.

I valget av kunstnerisk uttrykk er det lagt vekt på verk som med sitt innhold knytter an til stedets representative funksjon og til det som finnes av malerier av nasjonalromantisk karakter i ambassadens residens, bl.a. utlånt fra Nasjonalgalleriet. Slik åpnes det opp for en type dialog mellom kunsten på de to steder.

De syv arbeider til kanselliet, alle C-print på aluminium, er plassert i adkomstsonen, i trapperommet mellom 1. og 2. etasje, i trappeavsatsen i 2. etasje samt på ambassadørens kontor.

Det første bildet som møter betrakteren, er Anne Katrine Dolvens *1 am north* fra en serie på i alt tre fotografier der nakne menneskeskikkelser sitter på stein og med ryggen til betrakter skuer ut over et nordnorsk havlandskap. Vi er på nordsiden av Lofoten hvor sollyset er direkte. De tre fotoene er tatt mellom kl. 1-1.30 am, nettopp i løpet av den halve timen der solen kommer til syne i horisonten, som her er brukt som rom for observasjon av fortid, nåtid og fremtid. Bildet som er kjøpt inn til ambassaden, er tatt kl. 1 am, akkurat før solen viser seg i horisonten.

Videre opp i trapperommet mellom 1. og 2. etasje møter man Torbjørn Rødlands fotografi av en liten, bortvendt menneskeskikkelse (kunstneren selv?) og et par sauer plassert i et vakkert, norsk landskap. Umiddelbart ledes tanken til klassiske pastoraletstillinger og til 1800-tallets nordeuropeiske romantiske landskapstradisjon, med spor til både vår egen I. C. Dahl og den tyske maleren C. D. Friedrich – med små menneskeskikkelser og ensomme

vandrere, plassert i storslagne naturomgivelser. Men Rødland hører til vår samtid og hans ærend er et annet enn forgjengernes. Gjennom en romantisk tilnærming i sitt billedspråk, reaktiverer han etablerte tegn/ikoner for «det romantiske» og stiller spørsmål ved klisjeen og ved vårt mulige forhold til naturen i dag. Ikke uten en viss ironi utfordrer han vår egen selvforståelse av det norske som knyttet opp til naturen.

På trappeavsatsen i 2. etasje henger et fotografi av Marte Aas fra serien «Common Green». Det viser et typisk, norsk vinterlandskap og mennesker som utfolder seg i snøen – umiddelbart et ganske så hverdagslig scenario, med mennesker i harmonisk samklang med naturen. Tilsynelatende dreier det seg om et tilfeldig, dokumentarisk øyeblikksbilde av en helt udramatisk begivenhet. Men som betrakter fornemmer vi en form for spenning, som gjør at det er vanskelig ikke å lete etter en mening under overflaten – som om noe nettopp har skjedd eller vil komme til å skje umiddelbart etter det vi kan registrere i billedflaten. Denne dobbeltheten mellom et tilsynelatende helt vanlig fotografi og det iscenesatte fotografi løper som en rød tråd i Marte Aas' arbeider. I bildet er det lett å assosiere tilbake til Breughel's vinterbilder og til 1600-tallets maleri.

Til ambassadørens kontor er det valgt tre fotografier av Josephine Lindstrøm og ett fotografi av Line Wælggaard, arbeider som begge har noe av den samme dobbeltheten og grad av abstraksjon. Josephine Lindstrøms tre fotografier fra serien *Tåke* viser ulike landskap innhyllt i tåke. Graden av tildekkelthet er så stor at bildene nærmer seg abstraksjon. Umiddelbart viser fotografiene nesten tomme flater der et grått felt glir over i et mørkere felt. Deretter anerkjenner man konturene av et landskap i bildenes nederste halvdel, det være seg en klynge hus, en skrånende fjellside eller toppen av trekroner. Bildene fremstår som «fylt», fordi det faktisk er et landskap i bildet og samtidig «tomt», fordi vi kun ser tåken og dermed ingenting. Slik sett kan bildene

leses som om de er i ferd med å bli fremkalt eller å forsvinne. I fremstillingen gis det assosiasjoner til romantikkens metaforer for det sublime og ukjente og for menneskelig isolasjon. Mest av alt stiller fotografiene spørsmålstegn ved vår virkelighetsoppfattelse og tematiserer utsyn og tap av denne, samt hvordan det kjente og konkrete plutselig kan bli uklart og abstrakt.

I Line Wælgaaards bilde står vi overfor en vakker sommeraftenstemning. Forgrunnen er fylt av deler av et stort uregjerlig tre i ulike grønne sjatteringer. De siste solstråler bryter fram mellom grenene og treets bladverk, og lengst inne skimtes et vakkert, speilblankt vann. Nærheten til naturen blir påtrengende. Treets tette villnis ligger mellom betrakteren og bakgrunnens forlokkende vann lengst inne, som en slags hindring som må forseres for å nå frem til det vakre landskap bakenfor. Bildet lar seg ikke umiddelbart gripe, med sitt underliggende tvetydige meningsplan som både går i retning av noe urovekkende, samtidig som de åpenbare idylliske kvaliteter peker tilbake til en klassisk romantisk landskapsscene.

Anne Katrine Dolven (1953) slo igjennom på 1980-tallet og skapte sin kunstneriske plattform i skjæringspunktet mellom en norsk tradisjon og internasjonale strømninger. Hun jobber i dag med video, foto og maleri og kan vise til stor utstillingsaktivitet internasjonalt og herhjemme, senest som festspillutstillinger i Bergen i 2003 og på Munch-museet og galleri MGM høsten 2004. Dolven bor og arbeider vekselvis i London og Lofoten.

Josephine Lindstrøm (1970) er utdannet ved Gerrit Rietveld Academie, Amsterdam og Statens Kunstakademi, Oslo. Hennes fotografier tar utgangspunkt i en problematikk knyttet til øyet og synsaksen; hvordan vi opplever våre omgivelser gjennom erfaringen av å se. Lindstrøm har deltatt på en rekke utstillinger igjennom de siste årene, senest Vestfold Kunstnersenter, januar 2005.

Torbjørn Rødland (1970) har siden slutten av 90-tallet utviklet seg til å bli en av Norges mest profilerte kunstnere med et umiskjennelig eget billedspråk, der tradisjonen fra romantisk landskapsmaleri blandes med populærfotografi og billeduttrykk som assosierer til det religiøse, det erotiske og det melankolske. Han stiller ut verden over og var bl.a. spesialinvitert til Veneziabiennalens dAPERTutto i 1999 og har senest vært å se bl.a. i Göteborg kunstmuseum, Herning Kunstmuseum og Arken Museum for Moderne Kunst i Danmark, 2004.

Line Wælgaard (1959) har sin utdanning fra Fotoakademin i Stockholm. I sine arbeider forholder hun seg til en historisk billedtradisjon i sine fotoarbeider, som ofte knytter an til en religiøs tematikk. De seneste årene har Wælgaard også jobbet med tredimensjonale arbeider og installasjoner, senest bl.a. i utstillingen *Fortapelsens kronologier* ved Sørlandets Kunstmuseum, 2004.

Marte Aas (1966) er utdannet ved Högskolan för Fotografi och Film, Göteborgs Universitet og har gjennom flere år utmerket seg på den norske og nordiske kunstscenen med sine fotografiske hverdagsskildringer fra byrom og boligområder. Senest hadde hun separatutstilling i Galleri Wang, 2004. Marte Aas jobber som høskolelektor i fotografi ved Kunsthøgskolen i Oslo, avd. Statens Kunstakademi.

PER JONAS LINDSTRØM

Nordre Sunnmøre likningskontor

PER JONAS LINDSTRØM

Iconoclust Mickey Mousing, 2004

Maleri i akryl og tusj

Nordre Sunnmøre likningskontor

Per Jonas Lindstrøms lekne og energiske maleri utgjør et monumentalt kunstinnslag i likningskontorets forholdsvis nøytrale og anonyme arkitektur. Verket er et ornamentalt grep av linjer og former som samlet fanger inn hele veggflaten og gir den liv og rytme. Det er utført som maleri på respatexplater, med en taktil finish som farget tusjtegning på kartong. Maleriet er montert over et større veggområde i likningskontorets offentlige fellessone og preger dette med sitt aktive uttrykk. Verket gir stedet identitet og særpreg.

Maleriet *Iconoclust Mickey Mousing* (Mickey Mousing: musikalsk term for etteraping) er komponert av fragmenter fra en historisk velkjent tegneserie, Tøffe Tom, i forstørret utgave. Tegneseriens essens: svingen, dansen og musikaliteten, men også sinne, kamp og triks poengteres med stor djervhet i et uttrykk som bl.a. gir referanser til 1960-tallets popkunst. Innholdet er umiddelbart fornøyd og figurasjonen lett gjenkjennelig, slik at verket uten vanskeligheter kan oppfattes av den forbipasserende, uansett alder og bakgrunn.

Maleriet er et befriende stykke humor til oppmuntring i hverdagen for ansatte og besøkende, et vitalt og utadvendt verk som innbyr til aktivt samspill. Dette kan igjen dempe og nyansere besøkernes eventuelle negative opplevelse av besøket på likningskontoret. Samtidig åpner det videre opp for betrakterens forestilling og fantasi og for mer komplekse betydningsinnhold. Verket rommer både det uvørne og fändenivoldske og har samtidig en velartikulert form for strenghet og disiplin. En evig innsirklet kamp for rett og rettigheter blir slik uttalt som veggornamentikk i stort format – ekspressivt og eksistensielt.

Per Jonas Lindstrøm (1955, Sverige) har bodd og arbeidet i Norge gjennom snart 20 år. Han har sin utdannelse fra Jan van Eyck Akademia Maastricht i Nederland og fra Kunstakademiet i Trondheim. Han har hatt en rekke separatutstillinger og deltatt i flere gruppeutstillinger internasjonalt og her hjemme; senest på Galleri F15's utstilling Maleri 2004. Han har utført utsmykkinger ved bl.a. Distriktshøgskolen i Lillehammer og i Helsingborgs byrom. Han lager hovedsakelig artist books, skulptur og konsept- og arkitekturrelatert kunst. De siste årene har kunstnerskapet dreid seg i retning bilder og billedproduksjon, der han med utgangspunkt i tegninger, collager og minimalerier fra sine artist books lager forstørrelser, noe verket for likningskontoret er et godt eksempel på.

Utsmykkingsfondet
for offentlige bygg

